

Lidt om Grænsegendarmene under besættelsen

Indholdsfortegnelse:

Lidt om Grænsegendarmerne under besættelsen	3
Mindesmærker og Mindessten for de dræbte grænsegendarmer	6
Lidt om den enkelte grænsegendarm med fotografi	9
Bilag 1: om Grænsegendarmeriet	23
Bilag 2: Lidt om Frøslevlejrens historie 1944-45	24
Bilag 3: Oversigt over besættelsestidens døde	26
Bilag 4: Lidt om de fire modstandsfolk fra Sønderborg	28

Lidt om Grænsegendarmerne under besættelsen

Har samlet lidt materiale fra:

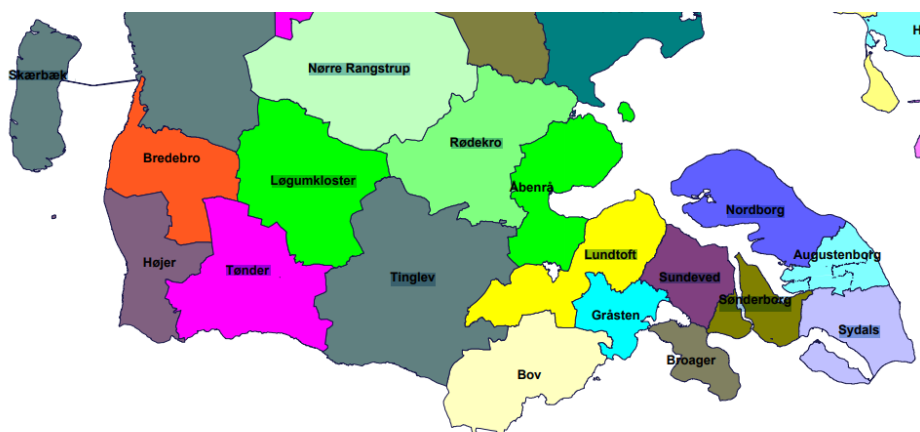
Bogen ”Ingen så det komme” af Poul-Erik Thomsen

Bogen ”Mindeskrift om de som følge af den tyske Besættelse af Danmark omkomne danske Grænsegendarmer” udsendt af Grænsegendarmeriet, Gråsten 1946.

I bogen er der et fotografi af den enkelte grænsegendarm.

Frøslevlejrens fangekartotek

Diverse sider fra nettet

Gendarmerne kom fra 8 af de gamle kommuner, Højer, Tønder, Tinglev, Bov, Gråsten, Broager, Sønderborg og Sydals.

Ud af 340 grænsegendarmer blev i alt 291 gendarmer afvæbnet og interneret i Frøslevlejren den 19. og 20. september 1944. Et par dage senere blev omkring 10 grænsegendarmer løsladt.

Der vides ikke, hvorfor det lige blev de enkelte grænsegendarmer som blev valgt ud og sendt videre til koncentrationslejren Neuengamme ved Hamborg nogle uger senere, den 5. oktober 1944. I alt blev 141 gendarmer sendt afsted.

I alt mistede 43 gendarmer livet under besættelsen:

- ✚ Den 9. april mistede 3 gendarmer livet da de blev beskudt i viadukten i Padborg. Det var overgendarm Albert Sørensen Albertsen, Anders Andersen Hansen og Johannes Petersen Birk.
- ✚ Den 26. maj 1944 blev Svend Bartholin Paludan-Müller dræbt under anholdelsesaktion i hjemmet.
- ✚ I alt 38 grænsegendarmer døde i tyske koncentrationslejre. Tallet blev forhøjet til 39, da grænsegendarmen K. J. Marquardsen, Kruså døde i 1947 efter uafbrudt indlæggelse på sygehus efter hjemkomsten.

Ud af de 141 gendarmere, der den 5. oktober 1944 blev tvangsforflyttet fra Frøslevlejren til koncentrationslejren Neuengamme, plus de to der forinden var sendt til Husum og Porra, kom 105 af dem tilbage med de røde (DSB-busser) og hvide busser.

- ✚ 19 grænsegendarmere døde i Neuengamme
- ✚ 9 grænsegendarmere døde i ude kommando Schandelah
- ✚ 5 grænsegendarmere døde i Bergen-Belsen-lejren
- ✚ 3 grænsegendarmere døde i ude kommando Alt Garge
- ✚ 2 grænsegendarmere døde efter hjemtransporten på sygehuse i Aabenraa og Sønderborg inden befrielsen.

Afskrift fra mindetavlen inde i barak H4 i Frøslevlejren:

I alt mistede 43 grænsegendarmere livet under besættelsen. Af dem har jeg fundet 14 grænsegendarmere der har tilknytning til vores område, der kan dog være flere.

A.S. Albertsen	Padborg
Magnus Andersen	Kruså
Kristian Asmussen	Bov
Otto Christian Bergmann	Højer
Johannes Petersen Birk	Padborg
Jens Olsen Broberg	Faarhus
Ernst Christensen	Brunsnæs
Janus Villiam Christensen	Skelde
Peter Christensen	Rens
Jacob Peter Christian Christiansen	Sandager, Rinkenæs og Gråsten
Hans Peter Gimm	Højer, mindesten i Sønderborg
Jens Peter Gram	Padborg
Knud Petersen Grøn	Rinkenæs, Sandager og Kruså
Anders Andersen Hansen	Padborg
Arne Juhl Hansen	Rudbøl
Hans Christian Hansen	Kegnæs
Alfred Hansen Høj	Lydersholm, mindesten i Sønderborg
Kristian Iversen	Padborg

Carl Vilhelm Jacobsen

Ludvig Valdemar Oxfeldt Jensen

Thomas Emil Jessen

Gustav Johannes Jørgensen

Niels Poulsen Korsgaard

Møller Jensen Madsen

Jensin Helfred Markussen

Karl Johannes Marqudsen

Jeppe Jensen Mathiesen

Ebbe Theofil Kjerulff Møller

Kaj Adolf Nielsen

Kristian Sofus Nielsen

Otto Zoega Olesen

Svend Bartholin Paludan-Müller

Henrik Peder Pedersen

Viggo Juhler Pedersen

Alios Hermann Peter Boyes S. Petersen

Jens Albrecht Petersen

Anton Rasmussen

Cyrel Thorvald Rigersborg

Andreas Sørensen Roos

Søren Johansen Schmidt

Christian Petersen Skov

Ole Linus Svendsen

Alfred Peter Sørensen

Sandager , Bækken og Rinkenæs

Tønder

Skelde

Sæd

Kegnæs og Høruphav

Rens

Kollund

Kruså

Bov

Padborg

Lydersholm

Gråsten og Sønderborg

Padborg

Gråsten

Frøslev

Højer

Højer

Lydersholm, mindesten i Sønderborg

Tønder

Sandager

Kollund

Kragelund

Rønshoved

Tønder

Sæd

Ved omtale af den enkelte, har jeg generelt skrevet grænsegendarm og gendarm, og ikke den enkeltes titel. Undtaget er Oberst Svend Bartholin Paludan-Müller.

Billede og tekst ved den enkelte gendarm er en kopi fra bogen ”Mindeskrift om de som følge af den tyske Besættelse af Danmark omkomne danske Grænsegendarmer”.

Mindesmærker og Mindessten for de dræbte grænsegendarmere

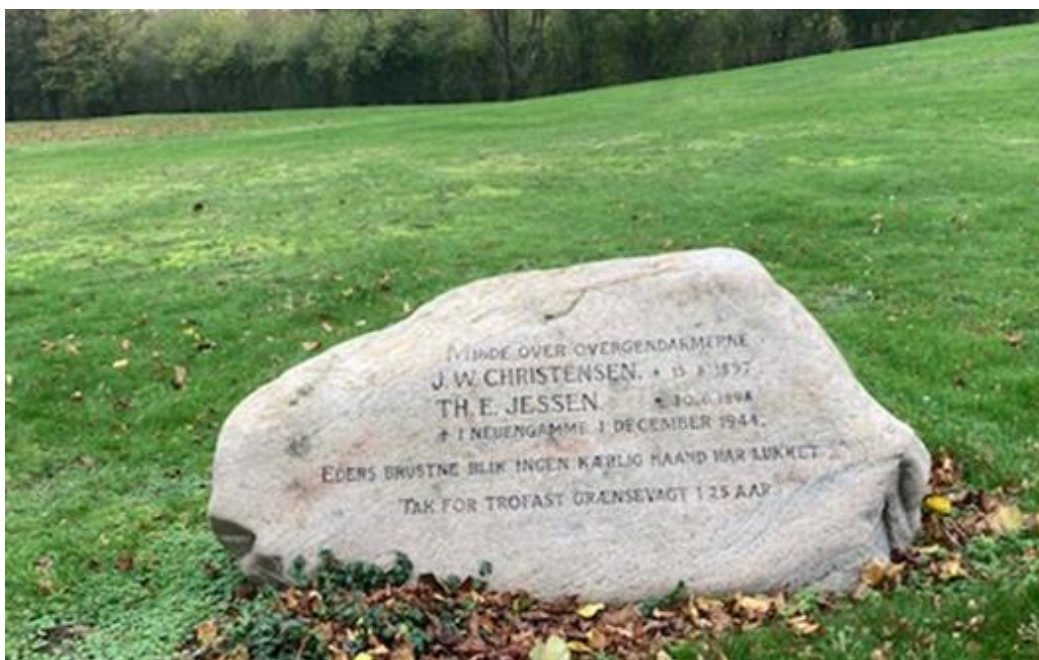
Mindevæggen ved Gråsten Slot

Mindevæg for Svend Bartholin Paludan-Müller ved Gråsten Slot.

I Frøslevlejren står Mindemuren for de Gendarmere der mistede livet under besættelsen.

På kirkegården ved Broager Kirke

På kirkegården ved Christianskirken

Grænsegendarm Ernst Christensen

Ernst Christensen, * den 14. maj 1897 i Taps, Vejle Amt – den 22. november 1944 i koncentrationslejren Neuengamme, 47 år. Ernst Christensen var blandt andet grænsegendarm i Brunsnæs indtil 31. december 1941, og derefter i Snogbæk.

Han havde en ældre bror der også var gendarm, **Peter Christensen** * den 29. maj 1894 – den 5. januar 1945 i koncentrationlejren Neuengamme, 50 år.

Ernst Christensen
Grænseovergendarm af 1. Grad

Overgendarm Christensen er født den 14. Maj 1897 i Taps, Vejle Amt. Søn af forhenv. Sergent i Grænsegendarmeriet H. Christensen. Ansat i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Vejstrup den 21. Februar 1919. Tjenstgørende i Brunsnæs siden 5. Maj 1920, i Snogbæk siden 1. Januar 1942. Interneret den 20. September 1944. Deporteret til Tyskland den 5. Oktober s. A. Død i Koncentrationslejren Neuengamme den 22/11 1944.

Ernst Christensen fotograferet i Brunsnæs.

NATIONALMUSEET FRØSLEVLEJREN: FANGEKARTOTEK

Forside / søgning

Ernst Christensen

Baggrundsinfo
Politi, modstand, kriminel
Hvor mange modstandsfolk?
SHARE

Persondata
Født 14-05-1897 i Taps
Gendarm, dengang bosiddende i Snogbæk

Arrestationsgrundlag
Interneret ved aktionen mod politi og grænsegendarmeri.
Begrundelse: "Gendarmeriet"

Datoer
Arresteret : 19-9-1944
Ankomst til Frøslevlejren : 20-9-1944
Afgang til KZ : 6-10-1944 Neuengamme

Opholdet i Frøslevlejren
Boede i barak nr. : H 16

Grænsegendarm Janus Villiam Christensen

Janus Villiam Christensen, * den 15. august 1897 i Borris, Ringkøbing Amt - 2. december 1944 i koncentrationslejren Neuengamme, 47 år.

Janus Villiam Christensen havde tjenested i Skelde.

Janus Villiam Christensen
Grænseovergendarm af 1. Grad

Overgendarm Christensen er født den 15. August 1897 i Borris, Ringkøbing Amt. Ansat i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Hejlsminde den 2. Februar 1920. Tjenstgørende i Skelde siden 5. Maj 1920. Interneret den 20. September 1944. Deporteret til Tyskland den 5. Oktober s. A. Død i Koncentrationslejren Neuengamme den 2/12 1944.

NATIONALMUSEET FRØSLEVLEJREN: FANGEKARTOTEK

Forside / søgning

Janus William Christensen

Baggrundsinfo
Politi, modstand, kriminel
Hvor mange modstandsfolk?
SHARE

Persondata
Født 15-08-1897 i Borris
Gendarm, dengang bosiddende i Skelde

Arrestationsgrundlag
Interneret ved aktionen mod politi og grænsegendarmeri.
Begrundelse: "Gendarmeriet"

Datoer
Arresteret : 19-9-1944
Ankomst til Frøslevlejren : 20-9-1944
Afgang til KZ : 6-10-1944 Neuengamme

Opholdet i Frøslevlejren
Boede i barak nr. : H 16

Grænsegendarm Jacob Peter Christian Christiansen

Jacob Peter Christian Christiansen, * den 2. december 1895 i København – den 8. december 1944 i koncentrationslejren Neuengamme, 49 år.

Jacob Peter Christian Christiansen havde tjeneste i Sandager, Rinkenæs og Gråsten.

Jacob Peter Christian Christiansen
Grænseovergendarm af 1. Grad

Overgendarm Christiansen er født den 2. December 1895 i København. Ansat i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Jelshøj den 27. Januar 1920. Tjenstgørende i Sandager, Rinkenæs og Graasten siden 5. Maj 1920. Interneret den 20. September 1944. Deporteret til Tyskland den 5. Oktober s. A. Død i Koncentrationslejren Neuengamme den 8/12 1944.

Har ikke kunnet finde Jacob Peter Christian Christiansen i Frøslevlejrens fangekartotek, han står som Christensen i kartoteket.

NATIONALMUSEET FRØSLEVLEJRENs FANGEKARTOTEK

Forside / søgning

Baggrundsinfo

Politi, modstand, kriminel
Hvor mange modstandsfolk?

SHARE

Jacob Christian Peter Christensen

Persondata

Født 02-12-1895
Gendarm, dengang bosiddende i Gråsten

Arrestationsgrundlag

Interneret ved aktionen mod politi og grænsegendarmeri.
Begrundelse: "Gendarmeriet"

Datoer

Arresteret : 19-9-1944
Ankomst til Frøslevlejren : 20-9-1944
Afgang til KZ : 6-10-1944 Neuengamme

Opholdet i Frøslevlejren

Boede i barak nr. : H 11

Grænsegendarm Hans Peter Gimm

Hans Peter Gimm * den 1. juli 1912 i Tolk, Slesvig – den 6. december 1944 koncentrationslejren Alt Garge, 32 år.

Hans Peter Gimm tjente i Rudbøl, og der er sat en mindesten op for ham ved Christianskirken i Sønderborg.

Hans Peter Gimm
Grænseovergendarm af 1. Grad

Overgendarm Gimm er født den 1. Juli 1912 i Tolk (Slesvig). Ansat i Grænsegendarmeriet som Gendarm-Aspirant i Rudbøl den 1. Maj 1936. Interneret den 20. September 1944. Deporteret til Tyskland den 5. Oktober s. A. Død i Koncentrationslejren Alt Garge den 6/12 1944.

NATIONALMUSEET FRØSLEVLEJREN
FANGEKARTOTEK

Forside / søgning

Baggrundinfo
Politi, modstand, kriminel
Hvor mange modstandsfolk?
[SHARE](#)

Hans Peter Gimm

Persondata
Født 01-07-1912 i Tolk
Gendarm, dengang bosiddende i Højer

Arrestationsgrundlag
Interneret ved aktionen mod politi og grænsegendarmeri.
Begrundelse: "Gendarmeriet"

Datoer
Arresteret : 19-9-1944
Ankomst til Frøslevlejren : 19-9-1944
Afgang til KZ : 6-10-1944 Neuengamme

Opholdet i Frøslevlejren
Boede i barak nr. : H 11

Grænsegendarm Knud Petersen Grøn

Knud Petersen Grøn * den 27. februar 1896 i Sønder Bjert, Vejle Amt – den 2. december 1944 i koncentrationslejren Neuengamme, 48 år.

Knud Petersen Grøn tjenstgjorde i Rinkenæs, Sandager og Kruså.

Knud Petersen Grøn
Grænseovergendarm af 1. Grad

Overgendarm Grøn er født den 27. Februar 1896 i Sønder Bjert, Vejle Amt. Ansat i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Bastrup den 1. Marts 1919. Tjenstgørende i Rinkenæs, Sandager og Krusaa siden den 5. Maj 1920. Interneret den 19. September 1944. Deporteret til Tyskland den 5. Oktober s. A. Død i Koncentrationslejren Neuengamme den 2/12 1944.

NATIONALMUSEET FRØSLEVLEJREN:
FANGEKARTOTEK

Forside / søgning

Knud Petersen Grøn

Persondata
Født 27-02-1896 i Sønder Bjert
Gendarm, dengang bosiddende i Kruså

Arrestationsgrundlag
Interneret ved aktionen mod politi og grænsegendameri.
Begrundelse: "Gendarmeriet"

Datoer
Arresteret : 19-9-1944
Ankomst til Frøslevlejren : 19-9-1944
Afgang til KZ : 6-10-1944 Neuengamme

Opholdet i Frøslevlejren
Boede i barak nr. : H 16

Baggrundsinfo
Politi, modstand, kriminel
Hvor mange modstandsfolk?
SHARE

Grænsegendarm Hans Christian Hansen

Hans Christian Hansen * den 5. oktober 1893 i Vejstrup, Vejle Amt – den 19. december 1944 i koncentrationslejren Neuengamme, 51 år.

Hans Christian Hansen gjorde tjeneste på Kegnæs.

Hans Christian Hansen
Grænseovergendarm af 1. Grad

Overgendarm Hansen er født den 5. Oktober 1893 i Vejstrup, Vejle Amt. Ansat i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Vejstrup den 21. Februar 1919. Tjenstgørende i Kajnæs siden 8. November 1920. Interneret den 20. September 1944. Deporteret til Tyskland den 5. Oktober s. A. Død i Koncentrationslejren Neuengamme den 19/12 1944.

 NATIONALMUSEET

FROSLEVLEJREN:
FANGEKARTOTEK

Forside / søgning

Baggrundsinfo
Politi, modstand, kriminel
Hvor mange modstandsfolk?
[SHARE](#)

Hans Christian Hansen

Persondata
Født 05-10-1893 i Vejstrup
Gendarm, dengang bosiddende i Kegnæs

Arrestationsgrundlag
Interneret ved aktionen mod politi og grænsegendarmeri.
Begrundelse: "Gendarmeriet"

Datoer
Arresteret : 19-9-1944
Ankomst til Frøslevlejren : 19-9-1944
Afgang til KZ : 6-10-1944 Neuengamme

Opholdet i Frøslevlejren
Boede i barak nr. : H 16

Grænsegendarm Alfred Hansen Høj

Alfred Hansen Høj * den 19. marts 1895 i Vejstrup, Vejle Amt – den 13. januar 1945 i koncentrationslejren Schandelah, 49 år.

Alfred Hansen Høj tjenstgjorde i Rens, Skodsbøl og Sønderborg. Der er sat en mindesten op for ham ved Christianskirken i Sønderborg.

Alfred Hansen Høj
Grænsevagtmaster af 1. Grad

Vagtmester Høj er født den 19. Marts 1895 i Vejstrup, Vejle Amt. Ansat i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Vester Vedsted den 12. September 1917. Tjenstgørende i Rens, Skodsbøl og Sønderborg siden den 5. Maj 1920. Afsnitsleder i 13. Grænsegendarmeriafsnit fra 1. Juli 1941. Interneret den 20. September 1944. Deporteret til Tyskland den 5. Oktober s. A. Død i Koncentrationslejren Schandelah den 13. Januar 1945.

NATIONALMUSEET FRØSLEVLEJREN'S
FANGEKARTOTEK

Forside / søgning

Baggrundsinfo
Politi, modstand, kriminel
Hvor mange modstandsfolk?
SHARE

Alfred Hansen Høj

Persondata
Født 19-03-1895 i Vejstrup
Gendarm, dengang bosiddende i Lyderholm Tønder

Arrestationsgrundlag
Interneret ved aktionen mod politi og grænsegendarmeri.
Begrundelse: "Gendarmeriet"

Datoer
Arresteret : 19-9-1944
Ankomst til Frøslevlejren : 19-9-1944
Afgang til KZ : 6-10-1944 Neuengamme

Opholdet i Frøslevlejren
Boede i barak nr. : H 16

Grænsegendarm Carl Vilhelm Jacobsen

Carl Vilhelm Jacobsen * den 6. juni 1896 i Taps, Vejle Amt - den 6. november 1944 i koncentrationslejren Neuengamme, 48 år.

Carl Vilhelm Jacobsen tjenestegjorde i Sandager og Bækken.

Carl Vilhelm Jacobsen
Grænseovergendarm af 1. Grad

Overgendarm Jacobsen er født den 6. Juni 1896 i Taps, Vejle Amt. Ansat i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Taps den 21. Februar 1919. Tjenstgørende i Sandager og Bækken siden den 5. Maj 1920. Interneret den 20. September 1944. Deporteret til Tyskland den 5. Oktober s. A. Død i Koncentrationslejren Neuengamme den 6/11 1944.

NATIONALMUSEET FRØSLEVLEJREN'S FANGEKARTOTEK

Forside / søgning

Carl Vilhelm Jacobsen

Baggrundsinfo
Politi, modstand, kriminel
Hvor mange modstandsfolk?
SHARE

Persondata
Født 06-06-1896 i Taps
Gendarm, dengang bosiddende i Rinkenæs

Arrestationsgrundlag
Interneret ved aktionen mod politi og grænsegendarmeri.
Begrundelse: "Gendarmeriet"

Bemærkninger
"Tysk barakliste"

Datoer
Arresteret : 19-9-1944
Ankomst til Frøslevlejren : 19-9-1944
Afgang til KZ : 6-10-1944 Neuengamme

Opholdet i Frøslevlejren
Boede i barak nr. : H 11

Grænsegendarm Thomas Emil Jessen

Thomas Emil Jessen * den 30. juni 1898 i Føvling sogn, Ribe Amt – den 1. december 1944 i koncentrationslejren Neuengamme, 46 år.

Thomas Emil Jessen gjorde tjeneste i Skelde.

Thomas Emil Jessen
Grænseovergendarm af 1. Grad

Overgendarm Jessen er født den 30. Juni 1898 i Føvling Sogn, Ribe Amt. Ansat i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Ødis Bramdrup den 26. Januar 1920. Tjenstgørende i Skelde siden den 8. November 1920. Interneret den 20. September 1944. Deporteret til Tyskland den 5. Oktober s. A. Død i Koncentrationslejren Neuengamme den 1/12 1944.

NATIONALMUSEET FROSLEVLEJREN, FANGEKARTOTEK

Forside / søgning

Thomas Emil Jessen

Baggrundsinfo
Politi, modstand, kriminel
Hvor mange modstandsfolk?
SHARE

Persondata
Født 30-06-1898 i Føvling
Overgendarm, dengang bosiddende i Skelde Broager

Arrestationsgrundlag
Interneret ved aktionen mod politi og grænsegendarmeni.
Begrundelse: "Gendarmeriet"

Datoer
Arresteret : 19-9-1944
Ankomst til Frøslevlejren : 19-9-1944
Afgang til KZ : 6-10-1944 Neuengamme

Opholdet i Frøslevlejren
Boede i barak nr. : H 16

Grænsegendarm Niels Poulsen Korsgaard

Niels Poulsen Korsgaard * den 28. november 1896 i Skanderup – den 27. november 1944 i koncentrationslejren Schandelah, knapt 48 år.

Niels Poulsen Korsgaard gjorde tjeneste på Kegnæs og i Høruphav.

Niels Poulsen Korsgaard
Grænseovergendarm af 1. Grad

Overgendarm Korsgaard er født den 28. November 1896 i Skanderup. Ansat i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Ødis Bramdrup den 26. Januar 1920. Tjenstgørende i Kajnæs og Høruphav siden den 5. Maj 1920. Interneret den 20. September 1944. Deporteret til Tyskland den 5. Oktober s. A. Død i Koncentrationslejren Schandelah den 27. November 1944.

 NATIONALMUSEET FROSLEVLEJREN: FANGEKARTOTEK

Forside / søgning

Baggrundsinfo
Politi, modstand, kriminel
Hvor mange modstandsfolk?
 SHRE

Niels Poulsen Korsgaard

Persondata
Født 28-11-1896 i Skanderup
Gendarm, dengang bosiddende i Høruphav

Arrestationsgrundlag
Interneret ved aktionen mod politi og grænsegendarmeri.
Begrundelse: "Gendarmeriet"

Bemærkninger
"Tysk barakliste"

Datoer
Arresteret : 19-9-1944
Ankomst til Frøslevlejren : 19-9-1944
Afgang til KZ : 6-10-1944 Neuengamme

Opholdet i Frøslevlejren
Boede i barak nr. : H 16

Grænsegendarm Kristian Sofus Nielsen

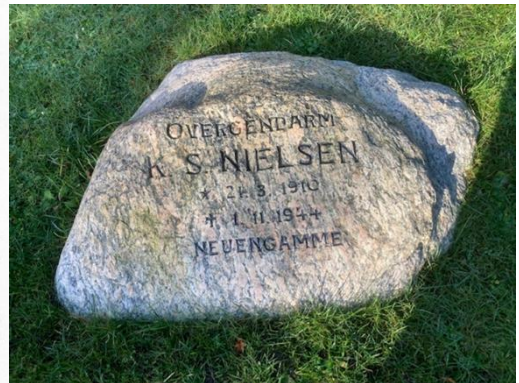
Kristian Sofus Nielsen * den 21. marts 1910 i Bostrup, Langeland – den 1. november 1944 i koncentrationslejren Neuengamme, 34 år.

Han var chauffør ved kommandoen i Gråsten. Efter at Svend Bartholin Paludan-Müller blev skudt den 26. maj 1944, kom Kristian Sofus Nielsen til Sønderborg. Der er sat en mindesten op for ham ved Christianskirken i Sønderborg.

Kristian Sofus Nielsen
Grænseovergendarm af 1. Grad

Overgendarm Nielsen er født den 21. Marts 1910 i Bostrup, Langeland. Ansat i Grænsegendarmeriet som Gendarm-Aspirant i Sønderhav den 1. Juni 1935. Tjenstgørende som Chauffør ved Kommandoen i Graasten siden 1. Juni 1938. Ved 1. Grænsegendarmeridistrikt i Sønderborg siden 1. Maj 1944. Interneret den 20. September 1944. Deporteret til Tyskland den 5. Oktober s. A. Dod i Koncentrationslejren Neuengamme den 1/11 1944.

NATIONALMUSEET FROSLEVLEJREN, FANGEKARTOTEK

Forside / søgning

Baggrundsinfo

Politi, modstand, kriminel
Hvor mange modstandsfolk?

SHARE

Kristen Sofus Nielsen

Persondata

Født 21-03-1910 i Bostrup
Overgendarm, dengang bosiddende i Sønderborg

Arrestationsgrundlag

Interneret ved aktionen mod politi og grænsegendarmeri.
Begrundelse: "Gendarmeriet"

Bemærkninger

"Tysk barakliste"

Datoer

Arresteret : 19-9-1944
Ankomst til Frøslevlejren : 19-9-1944
Afgang til KZ : 6-10-1944 Neuengamme

Opholdet i Frøslevlejren

Boede i barak nr. : H 16

Oberst Svend Bartholin Paludan-Müller

Svend Bartholin Paludan-Müller * den 30. oktober 1885 i Mou, Aalborg Amt – dræbt i kamp mod en større styrke tysk Gestapo og militær den 26. maj 1944 i Gråsten, 58 år.

Svend Bartholin Paludan-Müller var chef for Grænsegendarmeriet.

Svend Bartholin Paludan-Müller

Oberst

Oberst Paludan-Müller er født den 30. Oktober 1885 i Mou, Aalborg Amt. Kaptajn af Fodfolket. Oberstløjtnant og Chef for 28. Bataillon indtil 1933. Næstkommanderende i Grænsegendarmeriet fra 1. April 1933. Chef for Grænsegendarmeriet siden 1. April 1934.

Faldet i Graasten den 26. Maj 1944 i heltmodig Kamp mod en større Styrke tysk Gestapo og Militær.

Grænsegendarm Jens Albrecht Petersen

Jens Albrecht Petersen * den 22. maj 1913 i Broager – den 29. november 1944 i koncentrationslejren Neuengamme, 31 år.

Jens Albrecht Petersen tjentegjorde i Lyrsholm. Der er sat en mindesten op for ham ved Christianskirken i Sønderborg.

Jens Albrecht Petersen
Grænseovergendarm af 2. Grad

Overgendarm Petersen er født den 22. Maj 1913 i Broager. Ansat i Grænsegendarmeriet som Gendarm-Aspirant i Lyrsholm den 1. Maj 1937. Interneret den 20. September 1944. Deporteret til Tyskland den 5. Oktober s. A. Død i Koncentrationslejren Neuengamme den 29/11 1944.

NATIONALMUSEET FROSLEVLEJREN; FANGEKARTOTEK

Forside / søgning

Jens Albrecht Petersen

Baggrundsinfo
Politi, modstand, kriminel
Hvor mange modstandsfolk?
SHARE

Persondata
Født 22-05-1913 i Broager
Overgendarm, dengang bosiddende i Lydersholm Tønder

Arrestationsgrundlag
Interneret ved aktionen mod politi og grænsegendarmeri.
Begrundelse: "Gendarmeriet"

Datoer
Arresteret : 19-9-1944
Ankomst til Frøslevlejren : 19-9-1944
Afgang til KZ : 6-10-1944 Neuengamme

Opholdet i Frøslevlejren
Boede i barak nr. : H 11

Grænsegendarm Cyrel Thorvald Rigensborg

Cyrel Thorvald Rigensborg * født den 18. november 1920 i Assens - den 7. marts 1945. Han blev deporteret til koncentrationslejer i Tyskland og blev løsladt derfra den 2. februar 1945, og døde efter løsladelsen på Statshospitalet i Sønderborg, 24 år.

Cyrel Thorvald Rigensborg tjensgjorde i Sandager.

Cyrel Thorvald Rigensborg
Grænsegendarm

Gendarm Rigensborg er født den 18. November 1920 i Assens. Ansat i Grænsegendarmeriet som Gendarm-Aspirant i Sandager den 15. August 1943. Interneret den 20. September 1944. Deporteret til Tyskland den 5. Oktober s. A. Død efter Løsladelsen paa Statshospitalet i Sønderborg den 7/3 1945.

 NATIONALMUSEET

FROSLEVLEJREN,
FANGEKARTOTEK

Forside / søgning

Baggrundsinfo
Politi, modstand, kriminel
Hvor mange modstandsfolk?
[SHARE](#)

Cyrel Thorvald Rigensborg

Persondata
Født 18-11-1920 i Assens
Gendarm, dengang bosiddende i Rinkenæs

Arrestationsgrundlag
Interneret ved aktionen mod politi og grænsegendarmeri.
Begrundelse: "Gendarmeriet"

Bemærkninger
"Retur fra KZ den 2-2-1945"

Datoer
Arresteret : 19-9-1944
Ankomst til Frøslevlejren : 19-9-1944
Afgang til KZ : 6-10-1944 Neuengamme
Løsladt : 14-02-1945

Opholdet i Frøslevlejren
Boede i barak nr. : H 11

[www.https://graenseforeningen.dk/om-graenselandet/leksikon/graensegendarmeriet](https://graenseforeningen.dk/om-graenselandet/leksikon/graensegendarmeriet)

Grænsegendarmeriet

Grænsegendarmeriet blev oprettet ved kongelig resolution af 4. december 1838 af tre rytterregimenter i Holsten og var indtil 1864 underlagt hæren. Gendarmeriet kæmpede i 1864-krigen sammen med det slesvigske gendarmeri som en militær enhed. Gendarmeriet blev herefter nedlagt men genoprettet i 1866, hvorefter det virkede som et militært organiseret grænsetoldpoliti-korps ved Kongeågrænsen.

Fra den 5. maj 1920 fungerede korpset langs Kruså-grænsen, hvor den såkaldte Gendarmsti blev anlagt til afpatruljering af grænsen.

Ved besættelsen tidligt om morgenen den 9. april 1940 myrdedes tre grænsegendarmere ved jernbaneviadukten i Padborg af civilklædte tyske efterretningsfolk. Besættelsesmagten frygtede, at jernbaneviadukten ville blive sprængt, hvilket ville forsinke den tyske besættelse alvorligt. Læs fortællingen her.

Under besættelsen faldt også korpsets chef oberst Svend Bartholin Paludan-Müller den 26. august 1944 i ildkamp mod Gestapo og tyske militære enheder.

Den 19. september 1944 blev 291 grænsegendarmere ved den såkaldte "Operation Möwe" afvæbnet og interneret i Frøslevlejren. Nogle uger senere blev 141 af dem sendt videre til koncentrationslejren Neuengamme ved Hamborg. Af disse omkom 36 under opholdet mens fem døde senere af følgerne af kz-opholdet. En mindemur over de omkomne grænsegendarmere er opstillet i Frøslevlejren. Ved befrielsen 5. maj 1945 overtog modstandsbevægelsen grænsebevogtningen og blev fra den 10. maj assisteret af Den danske Brigade i Sverige. I juli 1945 afløstes disse af mandskab fra hæren, og i maj 1946 overtog Grænsegendarmeriet igen den fulde grænsebevogtning.

Grænsegendarmeriet blev i 1952 omdannet til et civilt korps (Toldgrænsekorps). Korpsset bevogtede den danske grænse mod Tyskland indtil 1968, hvorefter Politiet overtog opgaven i samarbejde med Toldvæsenet. Patruljeringen foregik til fods ad Gendarmstien, hvor hver enkelt gendarm havde et bestemt stykke af grænsen at passe.

I en længere periode var korpsets uniformer lyseblå og blev af samme grund kaldt "de blå gendarmere".

<https://natmus.dk/museer-og-slott/froeslevlejrens-museum/lejrens-historie/froeslevlejren-1944-45/>

Lidt om Frøslevlejrens historie 1944-45

Da den tyske besættelsesmagt i efteråret 1943 deporterede et stigende antal danskere til tugthuse og kz-lejre i Tyskland, protesterede de danske myndigheder flere gange, men uden held. Under en forhandling med besættelsesmagten i januar 1944 foreslog man fra dansk side, at der blev opført en interneringslejr i Danmark. Formålet fra dansk side var at forhindre yderligere deportationer til Tyskland.

I marts 1944 blev en lejr med tyskerne som bygherre opført ved Frøslev Plantage nær den dansk-tyske grænse. De danske myndigheder, som betalte for opførelsen og driften af lejren, forsøgte yderligere at opnå tilsagn om, at allerede deporterede skulle føres tilbage til denne lejr. Dette så besættelsesmagten positivt på, dog med undtagelse af jøderne, som var blevet deporteret i oktober 1943.

Frøslevlejren var helt speciel i europæisk sammenhæng, idet tyskerne havde accepteret, at det danske fængselsvæsen/Den Danske Forvaltning stod for fangernes forplejning og andre forsyninger.

Deportation

I forhold til deportationer var fangeledelsen stort set magtesløs. En måned efter at lejren var taget i brug, brød tyskerne selve grundlaget for lejrens oprettelse ved at deportere 195 fanger til kz-lejr i Tyskland.

Dette udløste strejker over hele landet, begyndende med jernbanepersonellet i Padborg. Den første deportation blev fulgt af flere, således at godt 1.600 Frøslevfanger blev deporteret til Tyskland. Ca. 220 af dem døde.

På trods af deportationerne, må lejren med danske øjne betragtes som en succes. Op mod 7.000 blev interneret i Frøslevlejren, og såfremt den ikke var blevet bygget, må man antage, at flertallet af disse var blevet deporteret til Tyskland.

Dertil kommer, at selv om en fange blev deporteret fra Frøslev til Tyskland, betød anbringelsen i Frøslev som regel en forhalelse af deportationstidspunktet, hvilket ikke var uvæsentligt for overlevelsesmuligheden. Dødeligheden i den

første transport fra Frøslev i september 1944 var ca. 25%, mens den generelt faldt væsentligt, jo senere deportationen fandt sted.

Frøslevlejren blev oprindeligt bygget til ca. 1.500 fanger, men i marts 1945 var antallet over 3.000. I april nåede man som følge af evakueringen af nordiske kz-fanger i Tyskland helt op på 5.500 fanger. I alt passede ca. 12.000 fanger lejren fra august 1944 til befrielsen.

<https://natmus.dk/museer-og-slotte/frihedsmuseet/historisk-viden/ofte-stillede-spoergsmaal/besaettelsestidens-doede/>

Besættelsestidens døde

Mange af angivelserne er omtrentlige

Soldater m. fl.

Soldater og grænsegendarmer den 9. april 1940	16
Soldater den 29. august 1943	23
Politifolk den 19. september 1944	4

Modstandsfolk

Dræbt i kamp, ved vådeskud etc.	500
Henrettet efter krigsrettsdom	101
Døde i koncentrationslejr	260

Andre døde i koncentrationslejr

Jøder	60
Politifolk og grænsegendarmer	120
Så kaldt asociale	165

Civile

Luftangreb	308
Tyske terrorhandlinger	575
Folkestrejken i København n 1944	87
Søfolk (hjemlige og kontinentale farvande)	1.000

Allieret tjeneste

Soldater 100

Krigssejlere 850

Tysk tjeneste og kollaboratører

Soldater 2.000

Likvideret af modstandsbevægelsen 400

Dræbt efter befrielsen 25

Henrettet efter dom 46

Mindesten ved Christianskirken for fire modstandsfolk

Anker Hansen

Ikke fundet i kartoteket

Karl Marius Laursen

Ikke fundet i kartoteket

<http://modstand.natmus.dk/person.aspx?8661>

Svend Aage Peder Hansen

Dæknavn(e): Snedkeren

Født 21.12.1920

Død 02.04.1945

Snedkermester, Snedker, Snedkersvend

Region III (Sydjylland)

Adresser

Korinth, Sønderborg

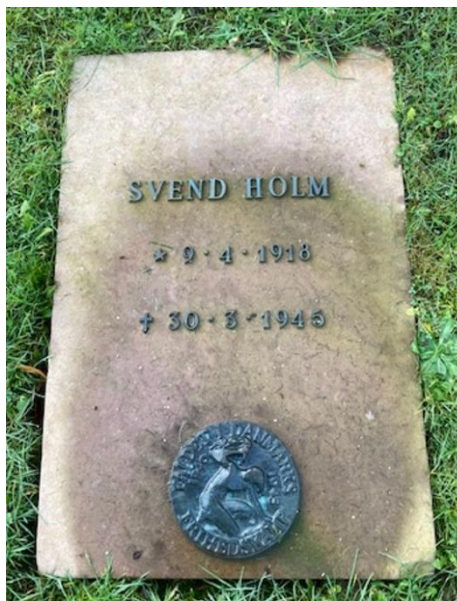
Sønderborg

Sønderborg/Hågerup

Biografi

En biografi af Svend Aage Peder Hansen er tilgængelig.

[Klik her for at læse den.](#)

<http://modstand.natmus.dk/person.aspx?8661>

Svend Holm

Født 09.04.1918

Død 30.03.1945

Fængselsbetjent, Reservefængselsbetjent, Fængselbetjent, Oversergent
Region IV (Fyn), Region III (Syddjylland)

Adresser

Frøslevlejren

Nyborg

Biografi

En biografi af Svend Holm er tilgængelig. [Klik her for at læse den.](#)

Notater

Fra 14.03.1945, Arresteret og anbragt i Frøslev, hvor han døde

Døde efter afhøring (tortur) hos Gestapo i Sønderborg.

10.03.1945 til 30.03.1945, Arresteret af tyskerne og død efter spark og tortur i Sønderborg 30/3 1945.

arrest 13 mar 45 mishandlet på Husmandsskolen

overført til Sønderborg Sygehus død 30 mar 45

Lokalitet

Nyborg

Modstandsaktivitet

Almen illegal aktivitet

Almen illegal aktivitet - død 30.april efter afhøring hos Gestapo i Sønderborg

Almen illegal aktivitet - Dødsårsag angives ikke. Dødssted: Sønderborg

Almen illegal aktivitet (fængslet)

Almen illegal aktivitet (fængslet) - Indsat i Kz Frøslev

Flugthjælp - Medvirkede til en række fangers flugt fra Nyborg Statsfængsel i februar 1945

Jernbanesabotage

Modtagegruppe

Modtagegruppe - Medlem af modtagegruppe i Nyborg

Frøslevlejrens fangekartotek

Svend Holm var indsat i Frøslevlejren for sine modstandsaktiviteter.

Se den fulde registrering [her](#) i Frøslevlejrens fangekartotek.

Frihedsmuseets arkiv Arkivskaber: Svend Holm - [36F-17792](#)